

Departament de Filologia Clàssica
RELIGIÓ I MITOLOGIA GREGUES
Curs 2006-2007 Prof. J. Redondo

1.- Breu descripció de l'assignatura:

Breu síntesi de les característiques i evolució de la religió i la mitologia de la Grècia antiga, amb especial atenció a aquells aspectes que la distingeixen d'altres fets religiosos.

2.- Objectius generals de l'assignatura:

El curs té com a finalitat la introducció dins el coneixement de la religió i la mitologia gregues. Aquest objectiu inicial permet d'assolir un de segon, per tal com es pretén també de dotar l'alumne/-a de recursos crítics suficients per tal de reconsiderar la història de les religions amb nous elements de judici.

3.- Habilitats a aconseguir:

L'anàlisi d'un ritual religiós o d'un mite resulta per si mateixa prou atractiva per a un alumne de qualsevol estudi d'humanitats. Aquesta anàlisi es fa més difícil si els elements religiosos i mitològics no són explícits, sinó que han de ser objecte d'una operació hermenèutica. Fornir a l'alumne/-a les eines metodològiques per tal d'arribar a aquesta anàlisi és un dels principals objectius del curs.

4.- Habilitats de caire social:

Aquesta matèria té com a objectiu fonamental el d'introduir l'alumne en el coneixement de la religió i la mitologia gregues des del punt de vista filològic i literari, no pas des del punt de vista filosòfic, històric o artístic. D'acord amb això, queden fora del nostre abast els plantejaments que tinguin com a referents dos marcs conceptuals de gran importància, a) la història comparada de les religions -que requeriria d'un tractament més extens- i b) la teoria i la història de la interpretació del mite. D'una manera més modesta, el curs partirà d'una selecció dels textos literaris i epigràfics grecs on trobem més elaborada una construcció teòrica del mite com a tal, mentre que per a l'estudi de la religió haurem de comptar amb un corpus textual més ampli.

El plantejament metodològic ha de possibilitar que l'alumne/-a disposi d'elements crítics que el permetin d'entendre i valorar els orígens i l'evolució de determinats fets de caire antropològic i/o cultural.

5.- Temari:

Tema 1.- *Característiques generals de la religió grega. Les fonts per al seu coneixement. La tradició del seu estudi als segles XIX i XX.*

Tema 2.- *La religió a les èpoques paleolítica, neolítica i micènica.*

Tema 3.- *L'època homèrica.*

Tema 4.- *L'època arcaica.*

Tema 5.- *La religió de la polis democràtica.*

Tema 6.- *La religió a l'època hel·lenística.*

Tema 7.- *Característiques generals de la mitologia grega. La tradició del seu estudi als segles XIX i XX.*

Tema 8.- *Mitologia i cosmogonia a Homer, Hesíode i als pre-socràtics.*

Tema 9.- *Mitologia i literatura a l'època clàssica: historiografia, lírica i drama.*

Tema 10.- *La tradició mitogràfica a l'època postclàssica.*

6.- Bibliografia:

a) bibliografia bàsica:

BERMEJO BARRERA, J.C., *Introducción a la sociología del mito griego*, Madrid 1979.

- *Grecia arcaica: la mitología*, Madrid 1996.

BERMEJO BARRERA, J.C., GONZÁLEZ GARCÍA, F.J. & REBOREDA, S., *Los orígenes de la mitología griega*, Madrid 1996.

BREMMER, J., *Greek Religion*, Oxford 1994.

BRUIT ZAIDMAN, L. & SCHMITT PANTEL, P., *La religión griega en la polis de la época clásica*, Madrid (= *La religion grecque dans la cité grecque à l'époque classique*, Paris 1991).

BURKERT, W., *Homo Necans. The Anthropology of Ancient Greek Sacrificial Ritual and Myth*, Berkeley & Los Angeles 1984 (Berlin 1972).

CHIRASSI COLOMBO, I., *La religione in Grecia*, Bari 1994.

PRICE, S., *Religions of the Ancient Greeks*, Cambridge 1999.

REDONDO, J., *Introducció a la religió i la mitologia gregues*, València 2006.

VERNANT, J.-P., *Mito y sociedad en la Grecia antigua*, Madrid 1982 (= Paris 1974).

- *Mito y pensamiento en la Grecia antigua*, Barcelona 1983 (= Paris 1974⁴).

b) Estudis diacrònics de la religió grega:

1) l'època micènica:

LEVÊQUE, P., "I Dori e la religione delle età buie", in D. MUSTI (ed.), *Le origini dei Greci. Dori e mondo egeo*, Bari 1990, 251-276.

NILSSON, M.P., *The Mycenaean Origin of Greek Mythology*, Berkeley & Los Angeles 1972.

2) l'època clàssica:

MIKALSON, J., *Honor Thy Gods. Popular Religion in Greek Tragedy*, Chapel Hill 1991.

PARKER, R.B., *Athenian Religion. A History*, Oxford 1995.

SOURVINOU-INWOOD, C., "What is Polis Religion?", in O. MURRAY & S. PRICE (edd.), *The Greek City. From Homer to Alexander*, Oxford 1990, 295-322.

WHITLEY, J., "Early States and Hero Cults: A Re-appraisal", *JHS* 108, 1988, 173-182.

3) l'època hel·lenística:

BURKERT, W., *Greek Mystery Cults*, Cambridge (Mss.) 1987.

GARCÍA LÓPEZ, J., "Religión helenística", *La religión griega*, Madrid 1975, 321-353.

PRÉAUX, C., "La religión", *El mundo helenístico. Grecia y oriente (323-146 a. de C. II)*, Barcelona 1984 (= 1978), 407-427.

SARTRE, M., "La vida religiosa", *El oriente romano. provincias y sociedades provinciales del Mediterráneo oriental, de Augusto a los Severos (31 a.C.-235 d.C.)*, Madrid 1994 (= Paris 1991), 497-502.

7.- Metodologia:

A l'inici del curs, l'alumne/-a rebrà un dossier amb una breu introducció teòrica sobre els continguts del temari, amb la bibliografia adient i una antologia de textos. Cada sessió consistirà a comentar els textos, l'ordenació dels quals serà cronològica. No hi haurà cap exposició teòrica, sinó que el debat es farà a partir de la informació facilitada.

8.- Avaluació de l'aprenentatge:

Derivada del treball que es presenta a la fi del quadrimestre, per a l'elaboració del qual es facilitarà mitjançant la tutoria tota mena d'indicacions metodològiques, bibliogràfiques i pràctiques.

9.- Mètode d'avaluació:

Presentació d'un treball escrit, amb un comentari d'un passatge literari o d'una inscripció.

10.- Crèdits de l'assignatura:

5 crèdits.

11.- Volum de treball de l'estudiant.

11 a).- Hores d'assistència a classe:

40, aproximadament.

11 b).- Hores de treball de l'estudiant sotmeses a avaluació:

Mínim de 30.

11 c).- Estudi general i preparació d'exàmens de l'estudiant:

Una hora setmanal.

11 d).- Realització, si s'escau, d'exàmens:

No s'escau.

11 e).- Activitats complementàries:

No cap.

11 f).- Volum total de treball per a l'estudiant:

Trenta hores.